

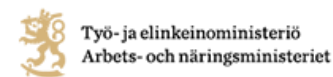
YRITTÄJYYDEN PUOLESTA

Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2017

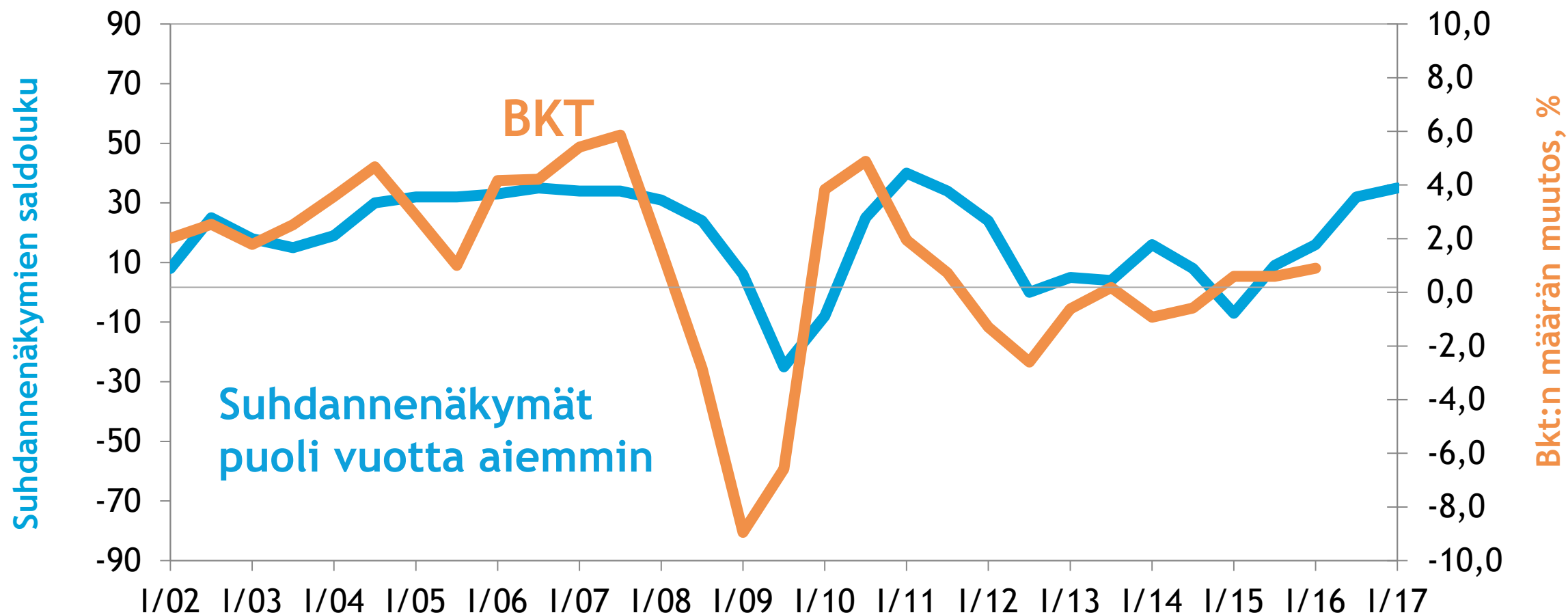
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysbarometrin ennakointikyky

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

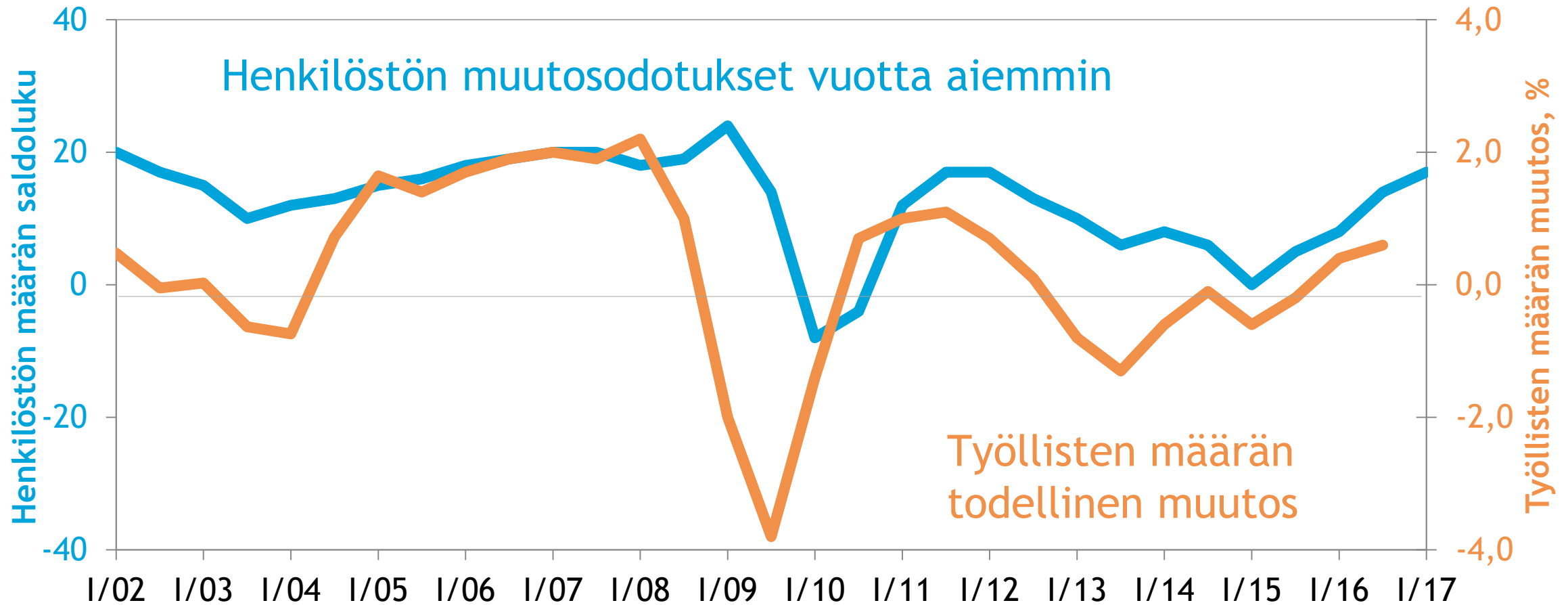
Suhdannenäkymät ja BKT

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

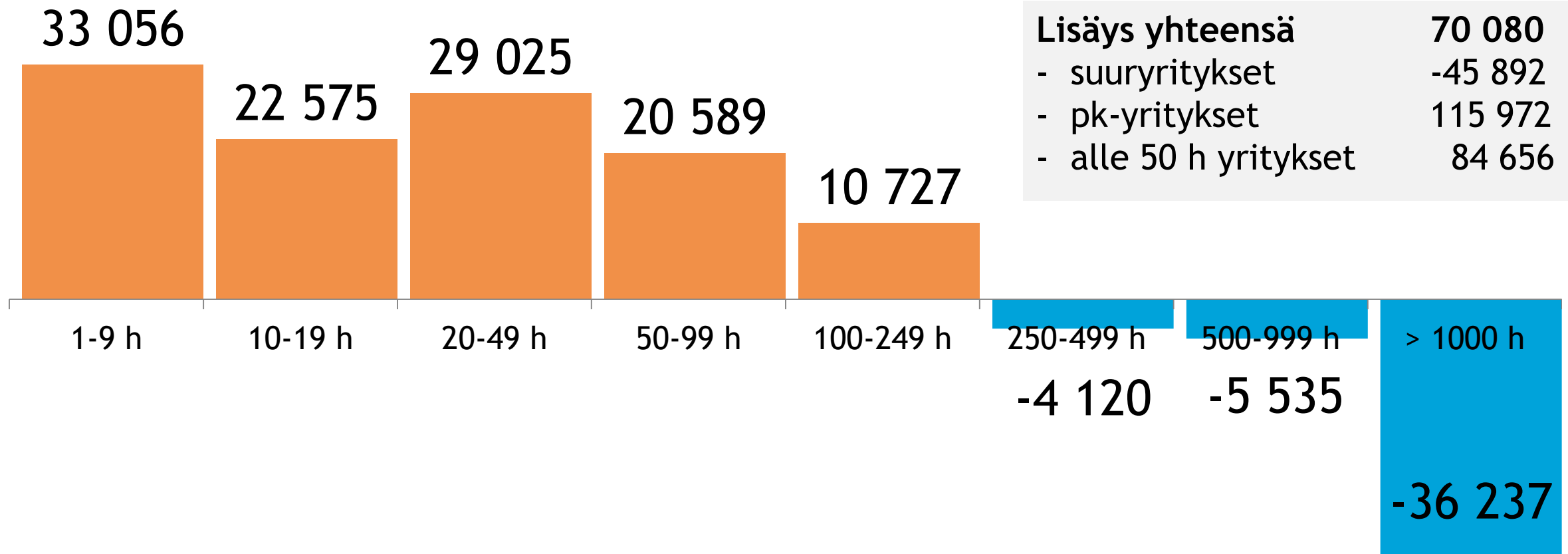
Odotukset henkilöstömäärästä ja työllisyys

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Työllisten määrän muutos erikokoisissa yrityksissä vuosina 2001-2015

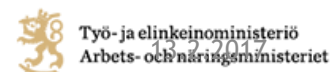
Lähde: Tilastokeskus

Henkilömäärät muunnettu kokopäiväisiksi työpaikoiksi, pl. maa-, metsä- ja metsätalous

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

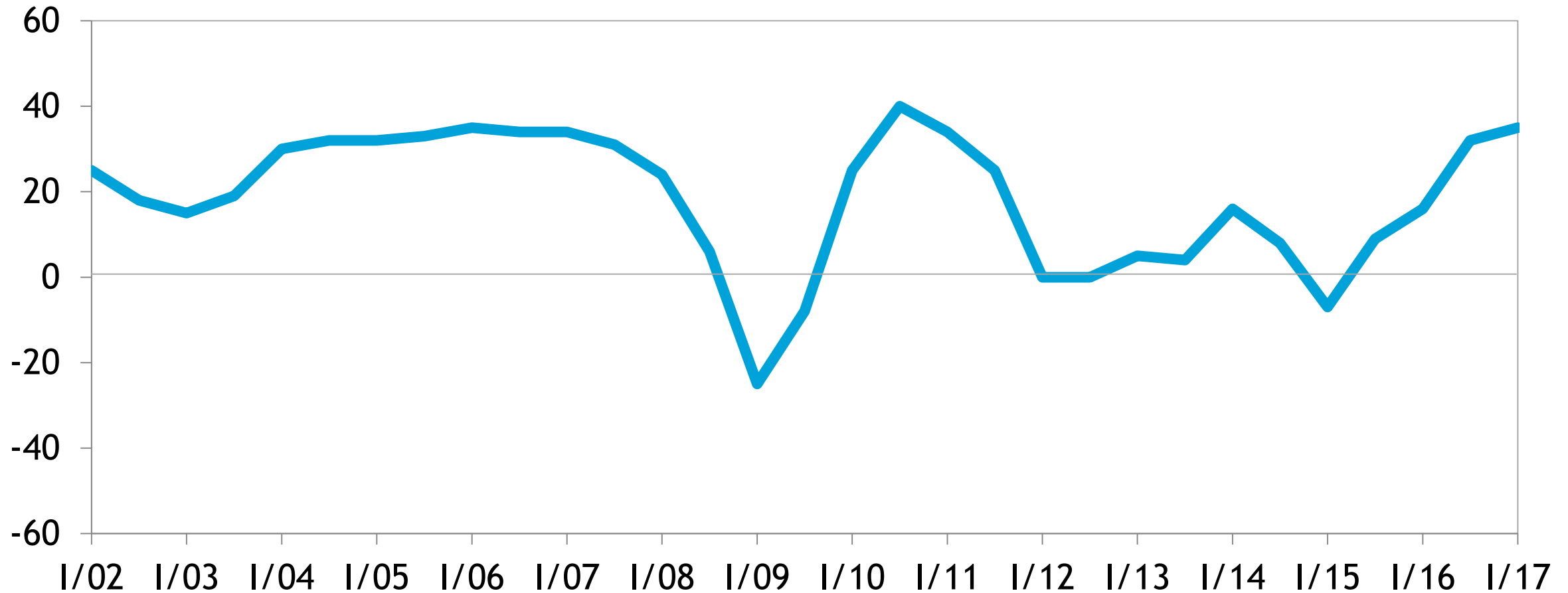
Suhdanteet

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

13.2.2017

Yleiset suhdannenäkymät, saldoluku

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yleiset suhdannenäkymät 1/2

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku
Kaikki yritykset	44	47	9	35
Toimialoittain				
Teollisuus	47	46	7	40
Rakentaminen	45	47	8	37
Kauppa	44	44	12	32
Palvelut	44	47	9	35
Kasvuhakuisuuden mukaan				
Voimakkaasti kasvuhakuiset	88	11	1	87
Kasvuhakuiset	57	39	4	53
Asemansa säilyttäjät	32	57	11	21
Ei kasvutavoitta	14	69	17	-3
Toimintansa lopettavat	7	43	50	-43

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

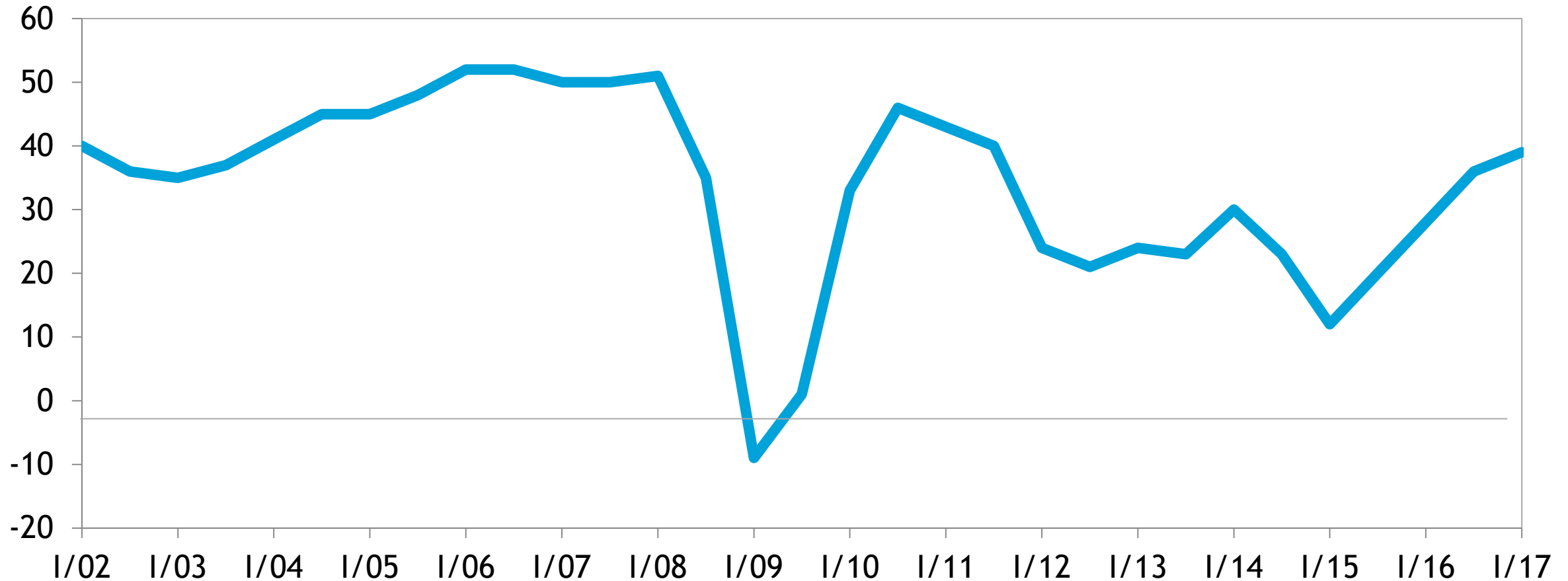
Yleiset suhdannenäkymät 2/2

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku
Kokoluokittain				
alle 5 henkilöä	40	50	10	30
5-9 henkilöä	47	45	8	39
10-19 henkilöä	52	41	7	45
20-49 henkilöä	53	40	7	46
yli 50 henkilöä	55	42	3	52
Perustamisvuoden mukaan				
ennen 1990	37	53	10	27
1990-1999	39	50	11	28
2000-2009	43	47	10	33
2010 jälkeen	55	38	7	48

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Liikevaihdon muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

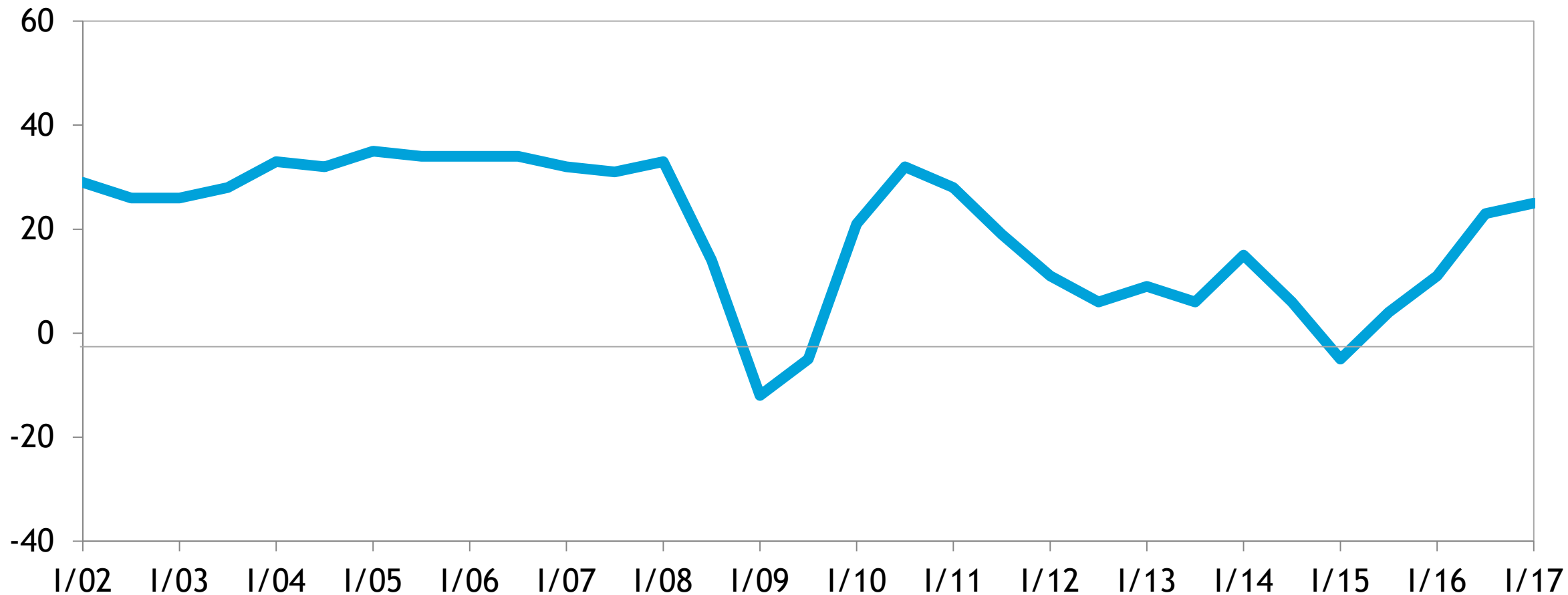
Liikevaihdon muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	52	35	13	39
Teollisuus	58	32	10	48
Rakentaminen	45	41	14	31
Kauppa	54	32	14	40
Palvelut	52	36	12	40

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Kannattavuuden muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

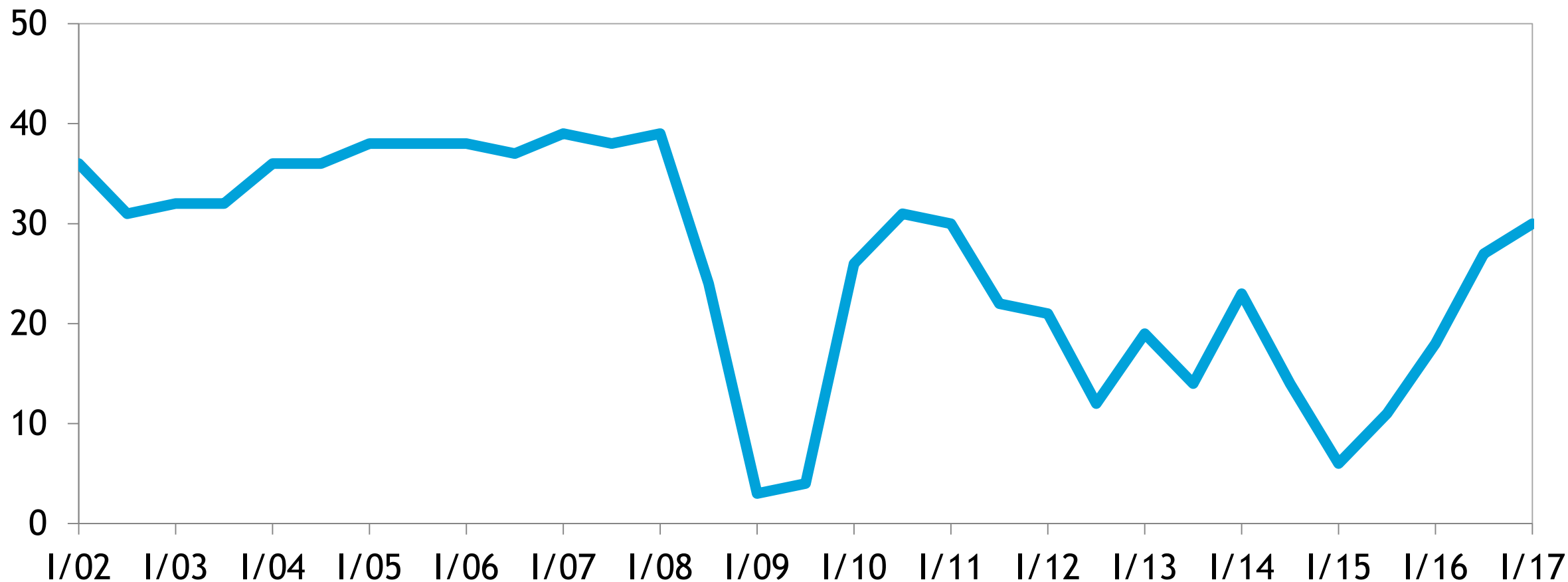
Kannattavuuden muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	40	45	15	25
Teollisuus	45	43	13	32
Rakentaminen	38	48	14	24
Kauppa	38	45	17	21
Palvelut	40	46	14	26

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Vakavaraisuuden muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: taloustutkimus oy

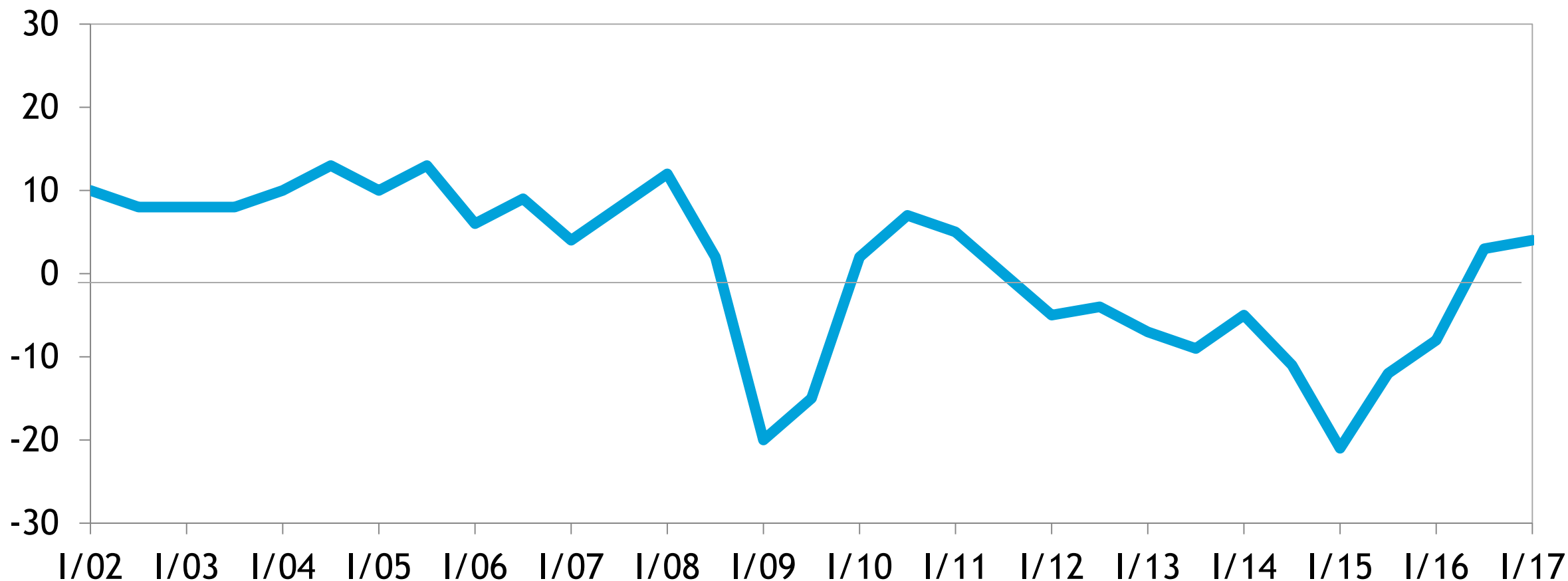
Vakavaraisuuden muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	39	52	9	30
Teollisuus	42	53	5	37
Rakentaminen	38	54	8	30
Kauppa	38	52	10	28
Palvelut	39	52	9	30

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Investointien arvon muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

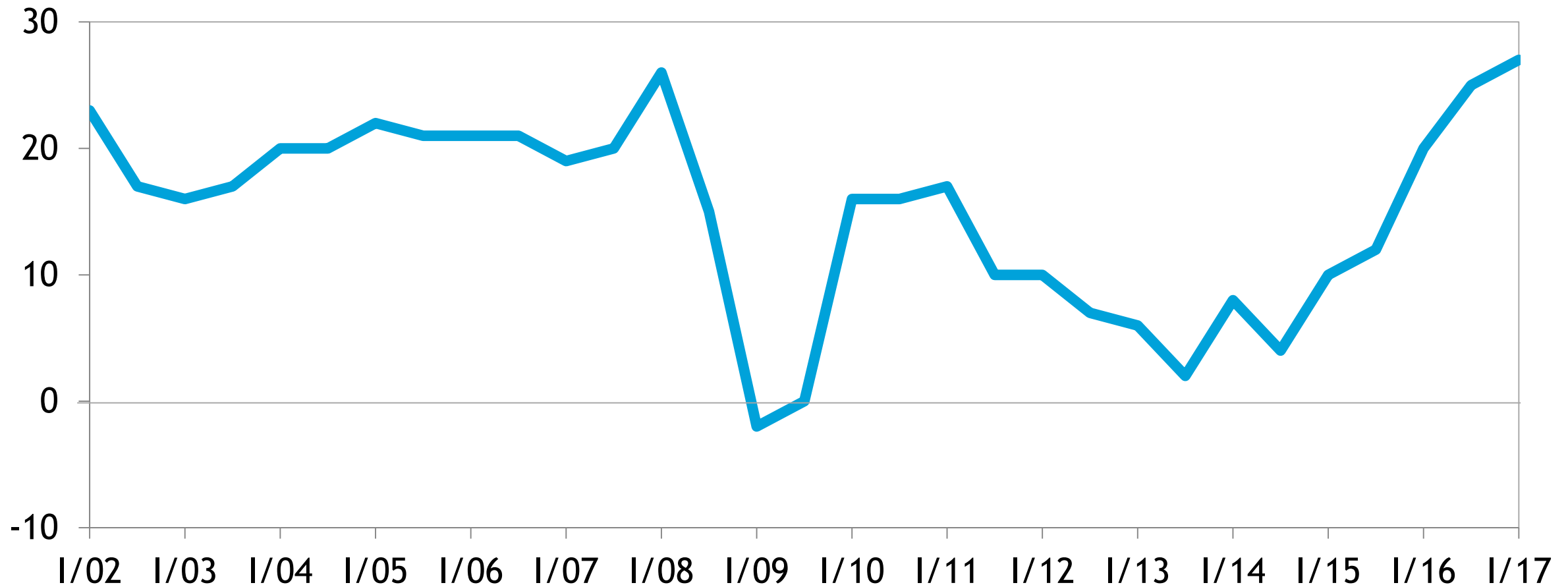
Investointien arvon muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	23	58	19	4
Teollisuus	26	55	19	7
Rakentaminen	24	57	19	5
Kauppa	20	62	18	2
Palvelut	22	59	19	3

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehityksen muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

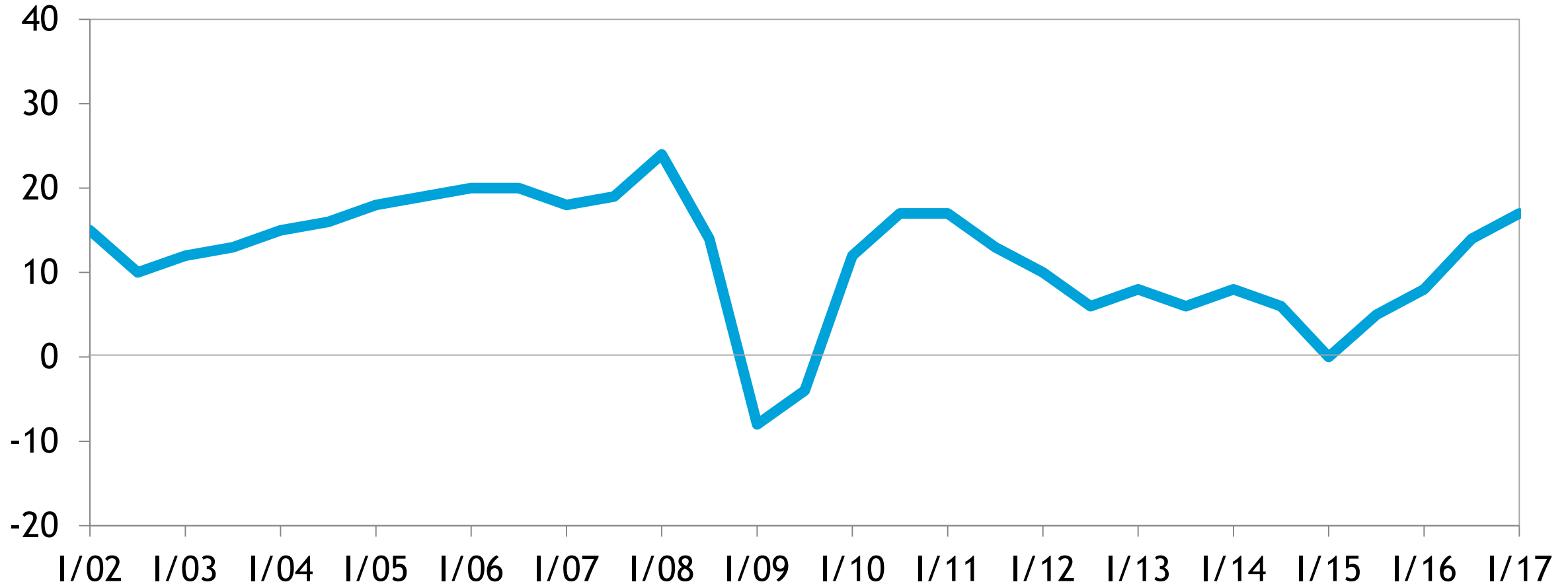
Innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehityksen muutosodotukset, saldoluku

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	35	57	8	27
Teollisuus	42	53	5	37
Rakentaminen	27	65	8	19
Kauppa	27	63	10	17
Palvelut	38	55	7	31

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Henkilöstön määrän muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Henkilöstön määrän muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	24	69	7	17
Teollisuus	29	62	9	20
Rakentaminen	24	68	8	16
Kauppa	21	69	10	11
Palvelut	24	70	6	18

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yritysten liiketoiminta ulkomailla

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla	23	48	10	33	20
Viennin tai liiketoiminnan muodot yrityksillä, joilla on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla					
Suoraa vientiä	54	74	44	58	46
Lisensointi- tai franchising-toimintaa	6	0	2	5	8
Palkka- tai sopimusvalmistusta	9	7	7	20	5
Ulkomainen yhteisyritys tai tytäryritys	16	18	17	13	16
Muu	32	19	39	22	39

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Suoraa vientiä harjoittavien yritysten odotukset viennin arvon muutoksesta

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	61	35	4	57
Teollisuus	69	27	4	65
Rakentaminen	58	42	0	58
Kauppa	51	43	6	45
Palvelut	63	34	3	60

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Tuontiyritysten osuus, % pk-yrityksistä

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Suoraa tuontia	19	45	10	49	9

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

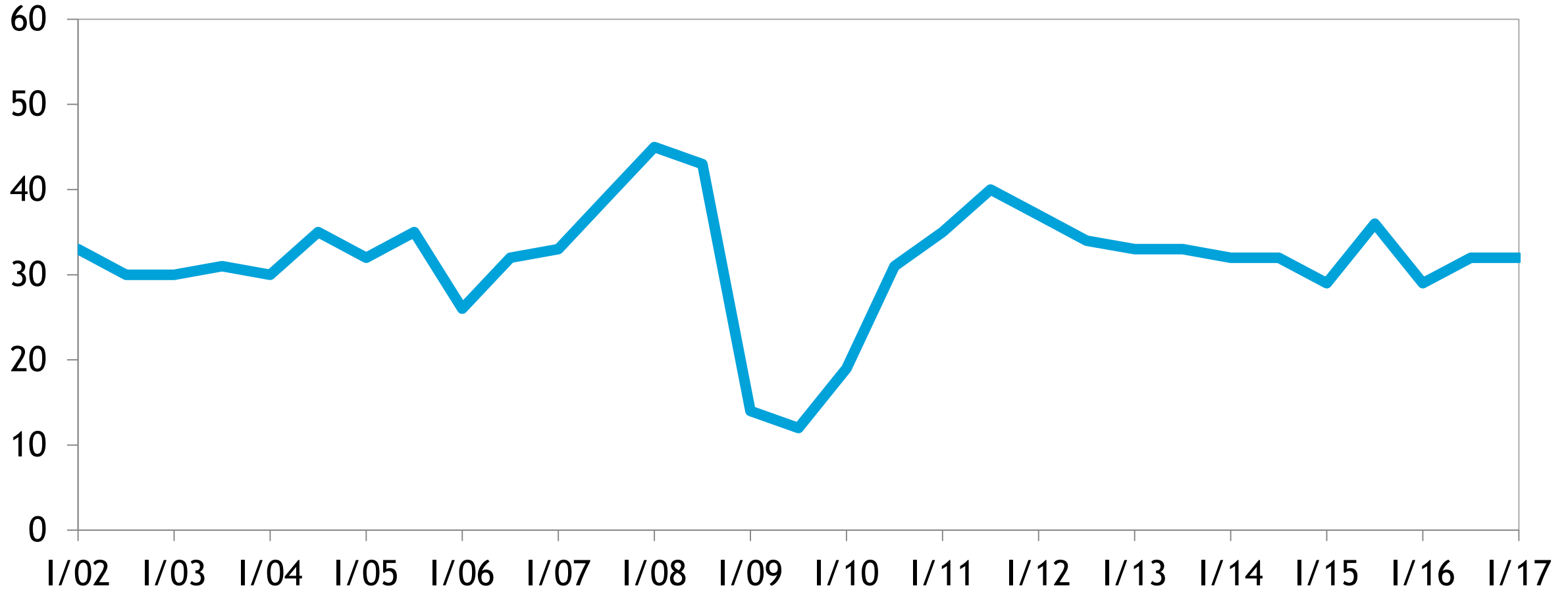
Tuontiyritysten odotukset tuonnin arvon muutoksesta

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	47	45	8	39
Teollisuus	37	59	4	33
Rakentaminen	38	45	17	21
Kauppa	55	37	8	47
Palvelut	45	47	8	37

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Tuotantokustannusten muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

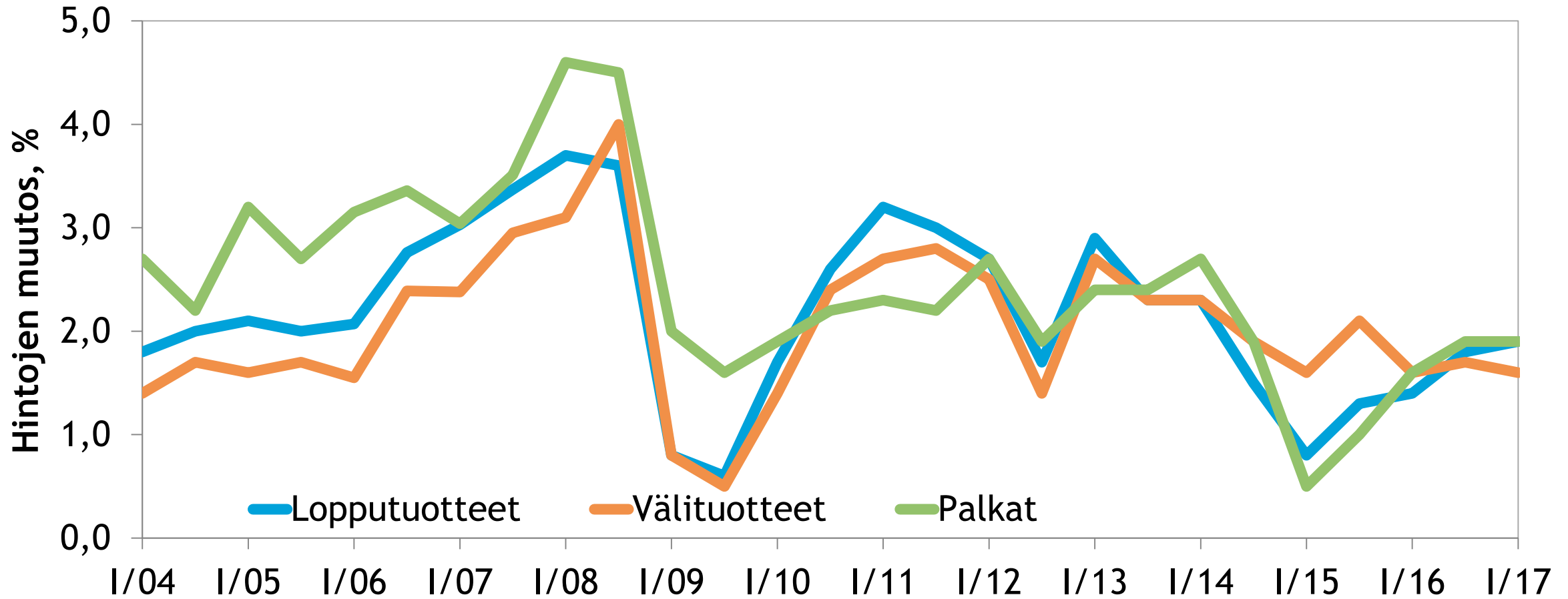
Tuotantokustannusten muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	38	56	6	32
Teollisuus	42	54	4	38
Rakentaminen	46	49	5	41
Kauppa	38	54	8	30
Palvelut	36	58	6	30

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Inflaatio-odotukset

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Odotukset inflaation tasosta, %

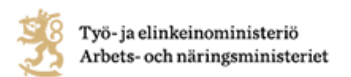
	Lopputuotteet	Välituotteet	Palkat
Kaikki yritykset	1,9	1,6	1,9
Teollisuus	2,7	2,7	1,5
Rakentaminen	2,5	2,4	1,2
Kauppa	1,3	1,3	0,8
Palvelut	1,8	1,3	2,5

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

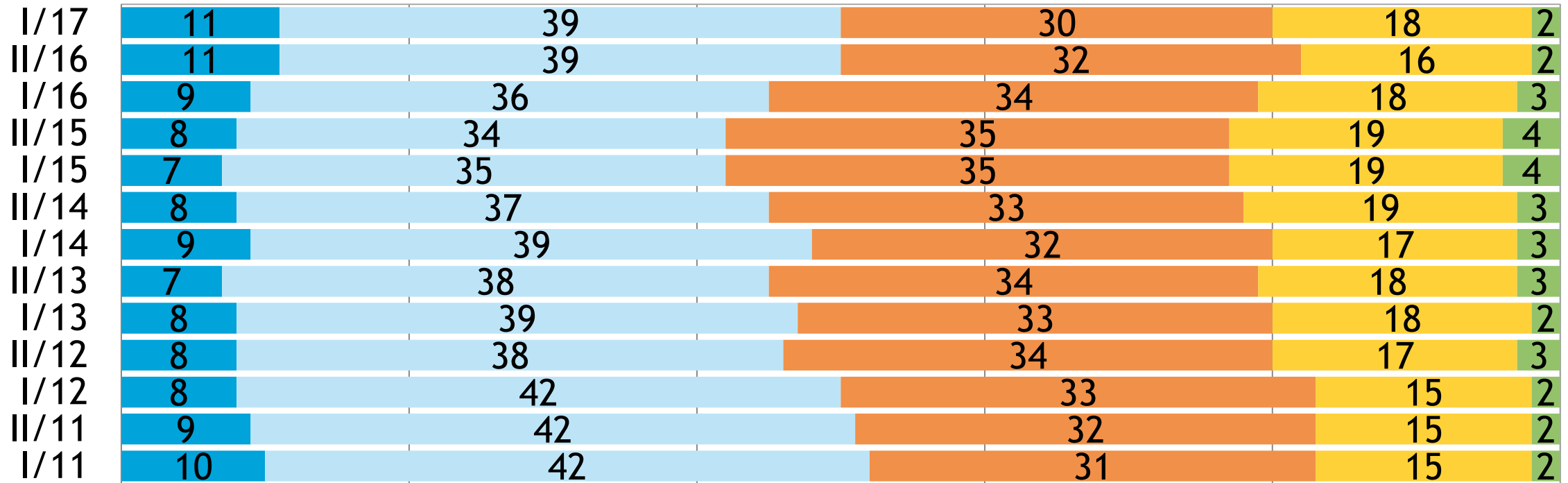
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten kehittyminen ja kansainvälistyminen

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Kasvuhakuisuuden kehitys, % pk-yrityksistä

■ Voimakkaasti kasvuhakuinen

■ Säilyttää asemat

■ Toiminta loppuu vuoden aikana

■ Kasvaa mahdollisuuksien mukaan

■ Ei kasvutavoitetta

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Kasvuhakuisuus, %

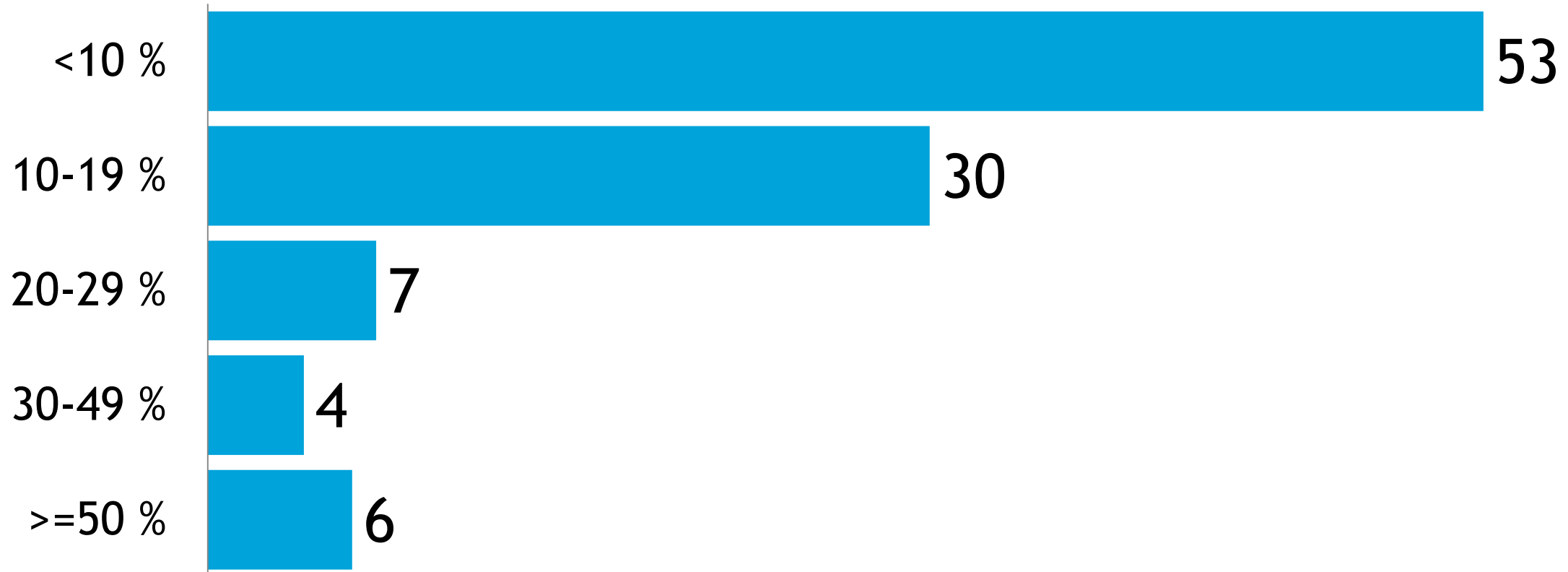
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitetta	Toimintansa lopettavat
Kaikki yritykset	11	39	30	18	2
Toimialoittain					
Teollisuus	14	46	27	10	2
Rakentaminen	5	38	32	24	1
Kauppa	13	38	36	11	3
Palvelut	11	39	29	19	3
Kokoluokittain					
alle 5 henkilöä	8	34	30	25	4
5-9 henkilöä	13	43	33	10	1
10-19 henkilöä	14	48	31	7	0
20-49 henkilöä	19	51	26	3	0
yli 50 henkilöä	20	57	22	1	0
Perustamisvuoden mukaan					
ennen 1990	5	36	36	21	3
1990-1999	5	34	37	21	3
2000-2009	11	39	29	18	2
2010-	19	45	23	13	2

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Liikevaihdon kasvutavoite vuonna 2016, %

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

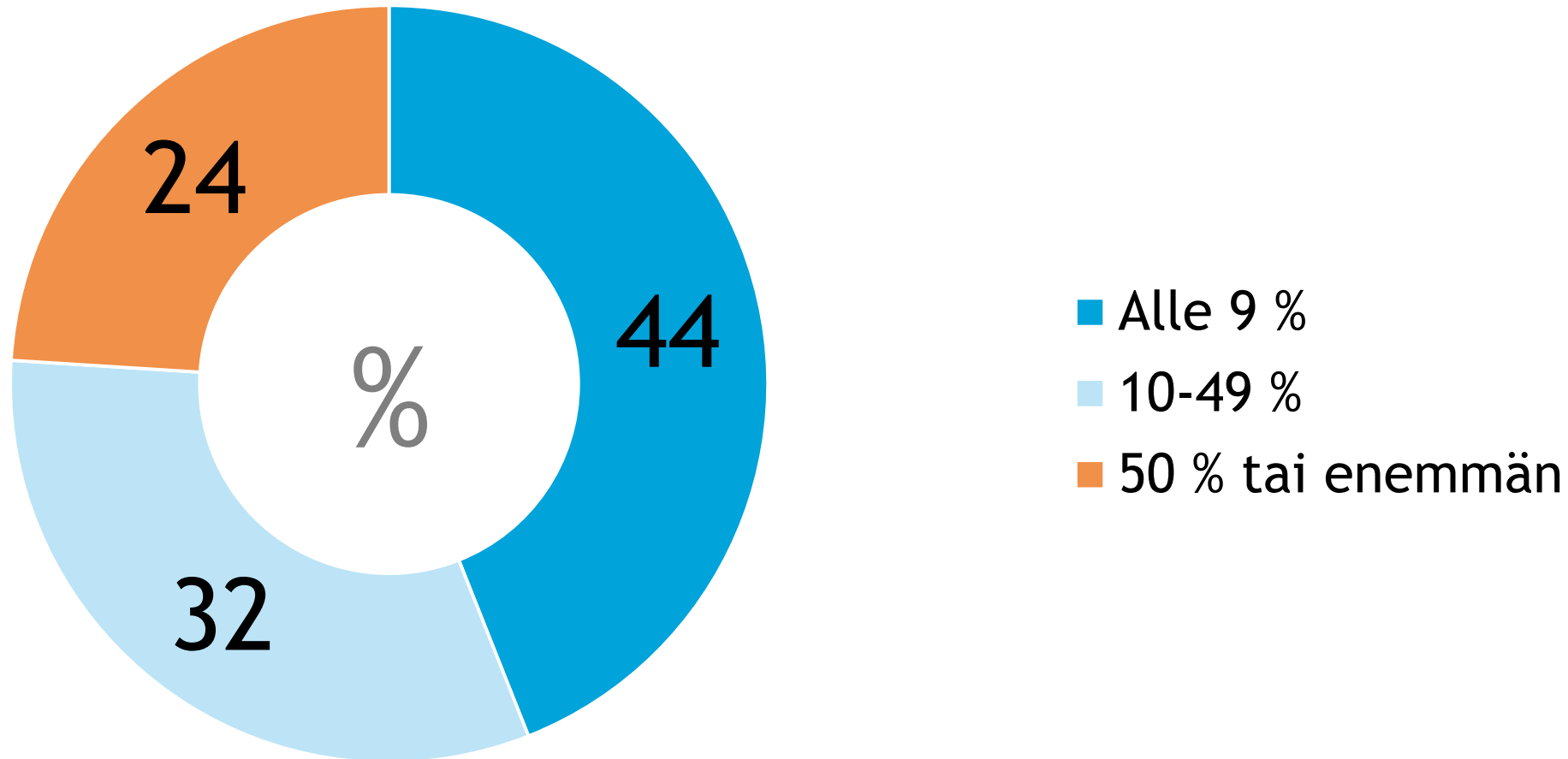
Yritysten tekemät uusiutumistoimet, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Investoinnit	72	71	74	67	73
Henkilöstön koulutus	37	50	42	36	34
Uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen	54	52	52	49	56
Laajentuminen uusille markkinoille	38	52	18	47	38
Uusien teknologioiden käyttöönotto	26	33	22	23	27
Uusien liiketoimintamallien käyttöönotto	25	24	19	21	28
Toiminnan laajentaminen uusille toimialoille	21	19	15	23	23

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

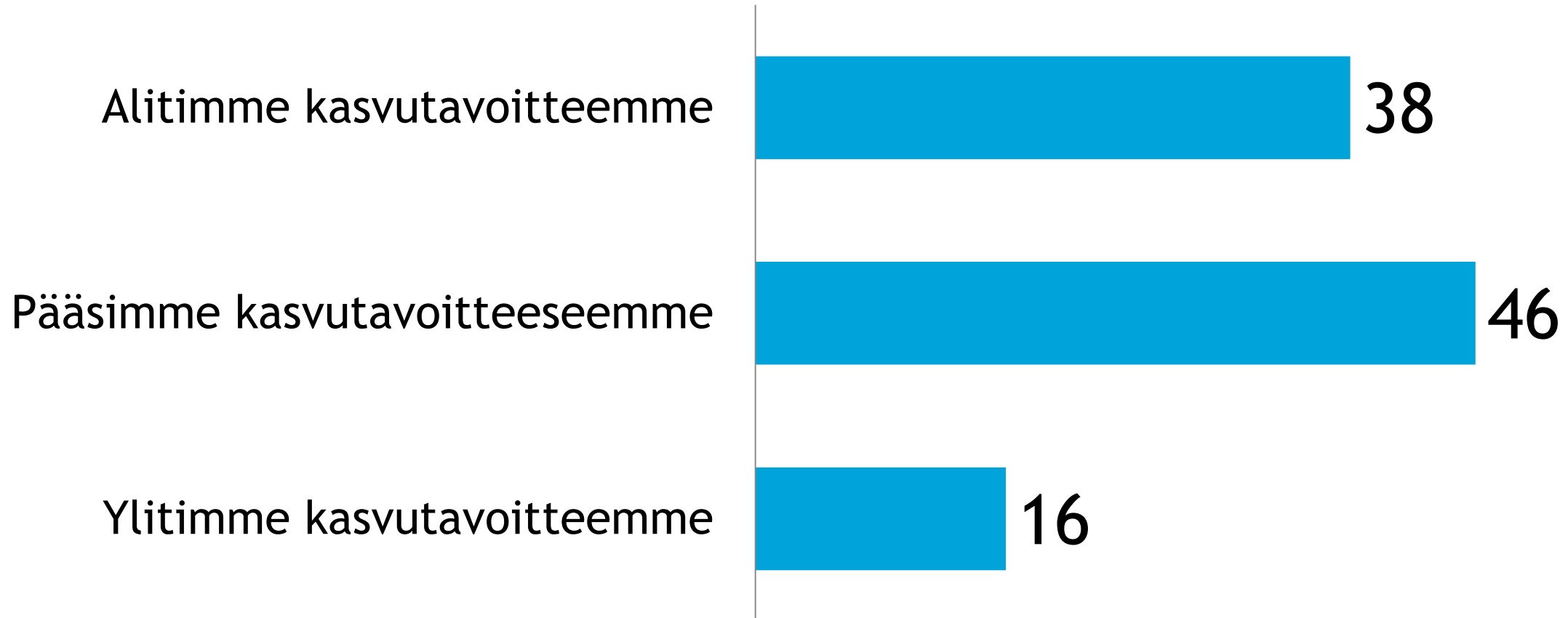
Viennin osuus kokonaisliikevaihdosta

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

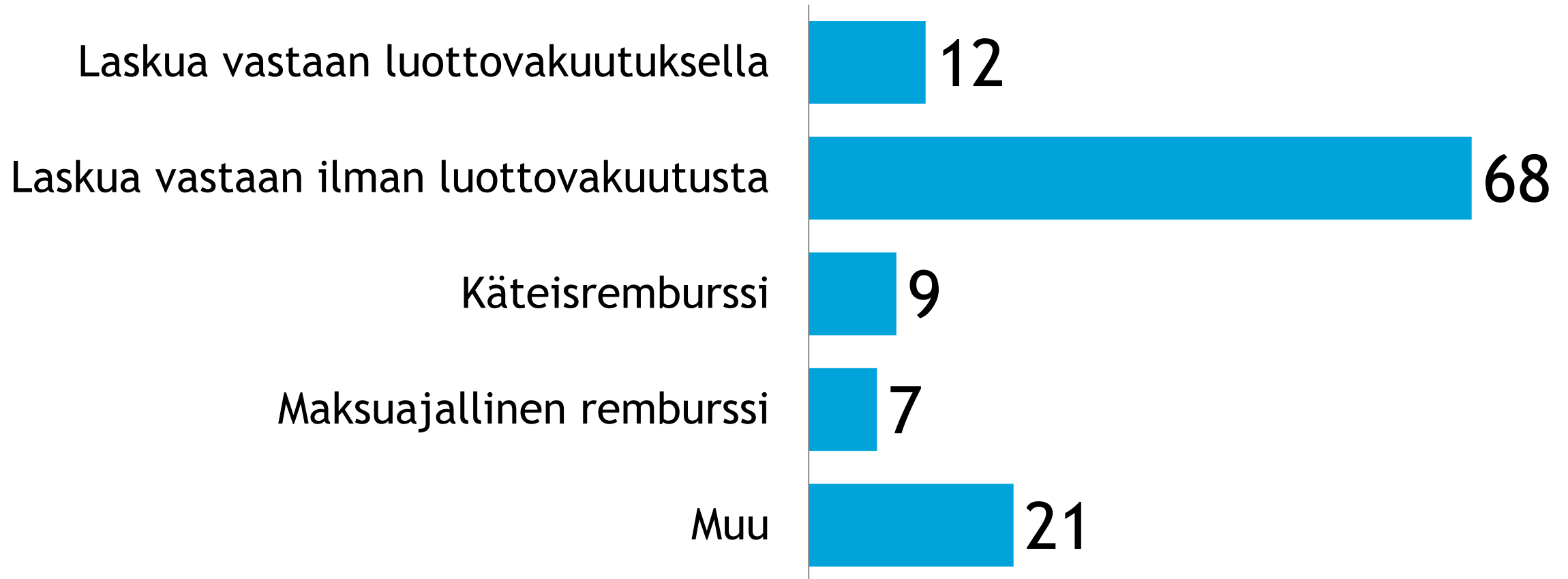
Kansainvälisessä kasvussa onnistuminen, %

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Vientikaupan rahoitusinstrumenttien käyttö, %

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Syyt miksi ei saanut tai on jättänyt hakematta rahoitusta, %

	Toimialoittain				
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Rahan korkea hinta	6	2	9	5	7
Kireät vakuusvaatimukset	31	28	30	41	29
Rahoituksen huono yleinen saatavuus	20	21	28	17	18
Vientisaatavien vakuut-tamisen vaikeus	0	0	0	0	0
Laina-ajan lyhyys	2	0	4	1	1
Korkea oman pääoman vaatimus	13	20	7	12	14
Muu syy	28	28	22	24	31

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Ulkoisen rahoituksen yleisyys, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
On lainaa rahoituslaitoksista	46	55	53	53	41
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
On lainaa rahoituslaitoksista	40	53	55	59	71

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Ulkoisen rahoituksen ottamisaikomukset, %

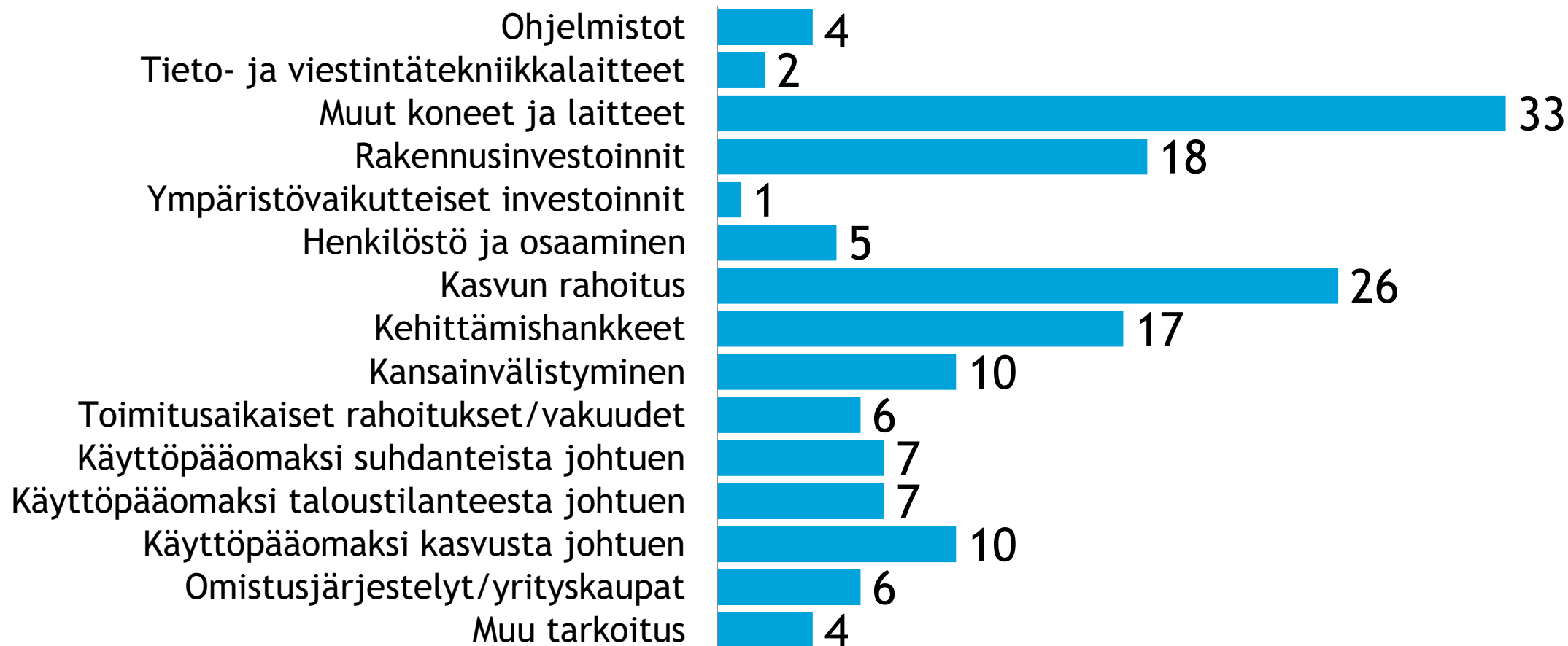
Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Aikoo ottaa rahoitusta	24	34	30	25	24
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Aikoo ottaa rahoitusta	19	31	35	43	48

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus, %*

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

* / Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Ulkoisen rahoituksen tärkein aiottu käyttötarkoitus toimialoittain, % *

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Ohjelmistot	4	5	1	4	5
Tieto- ja viestintäteknikkalaitteet	2	3	2	0	3
Muut koneet ja laitteet	33	41	41	18	34
Rakennusinvestoinnit	18	20	24	14	16
Ympäristövaikutteiset investoinnit	1	1	1	0	1
Henkilöstö ja osaaminen	5	3	3	6	6
Kasvun rahoitus	26	25	16	33	28
Kehittämishankkeet	17	19	10	12	20
Kansainvälistyminen	10	15	2	10	12
Toimitusaikaiset rahoitukset/vakuudet	6	6	14	12	2
Käyttöpääomaksi suhdanteista johtuen	7	5	6	12	6
Käyttöpääomaksi taloudellisesta syistä	7	7	8	10	6
Käyttöpääomaksi kasvusta johtuen	10	11	12	21	7
Omistusjärjestelyt/yrityskaupat	6	6	5	3	6
Muu tarkoitus	4	1	1	3	5

Lähde: Pk-yrity sbarometri - kevät 2017

*/ Vastajaat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

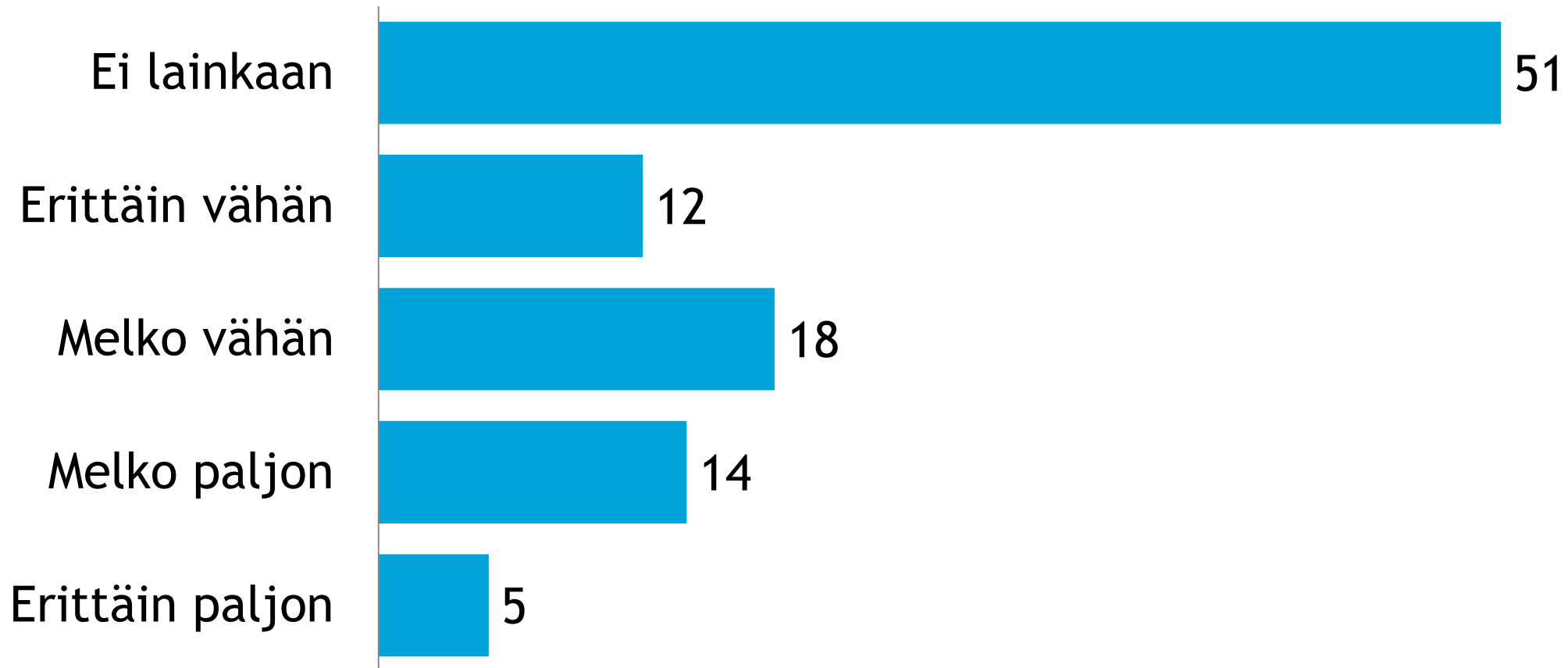
Ulkoisen rahoituksen aiotut lähteet toimialoittain, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Pankki	69	70	78	83	62
Rahoitusyhtiö	25	22	26	14	28
Finnvera	20	30	21	16	19
ELY-keskus	13	21	7	13	13
Tekes	17	25	9	12	20
Yksityinen henkilösijoittaja	12	16	5	5	16
Pääomasijoitusyhtiö	10	10	6	5	13
Vakuutusyhtiö	3	6	4	2	2
Teollisuussijoitus/ Finnveran Aloitusrahoitus Vera	2	1	3	1	2
Joukkorahoitus	4	8	2	1	5
Velkakirjat	1	2	0	1	1
Listautuminen	0	0	0	0	0

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Rahoittajien luottopolitiikan kiristymisen viimeisen 12 kuukauden aikana, %

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

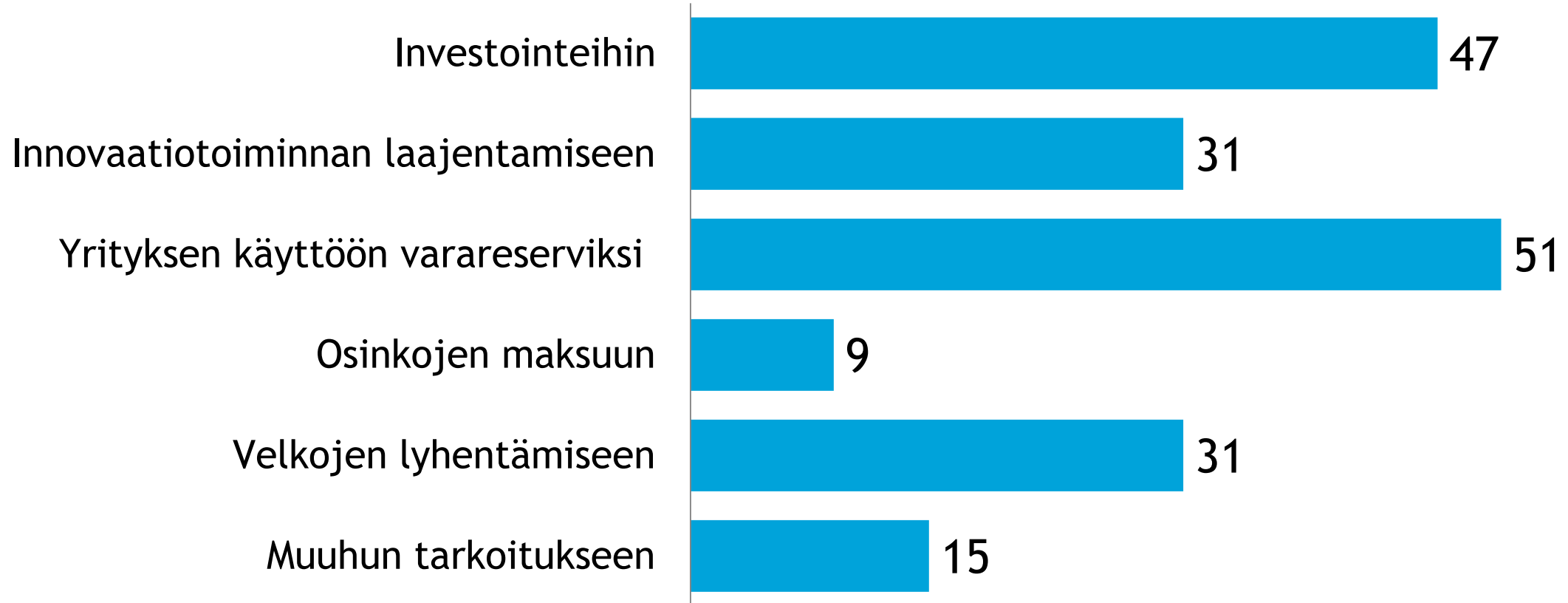
Miten luottopolitiikka on kiristynyt, %

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

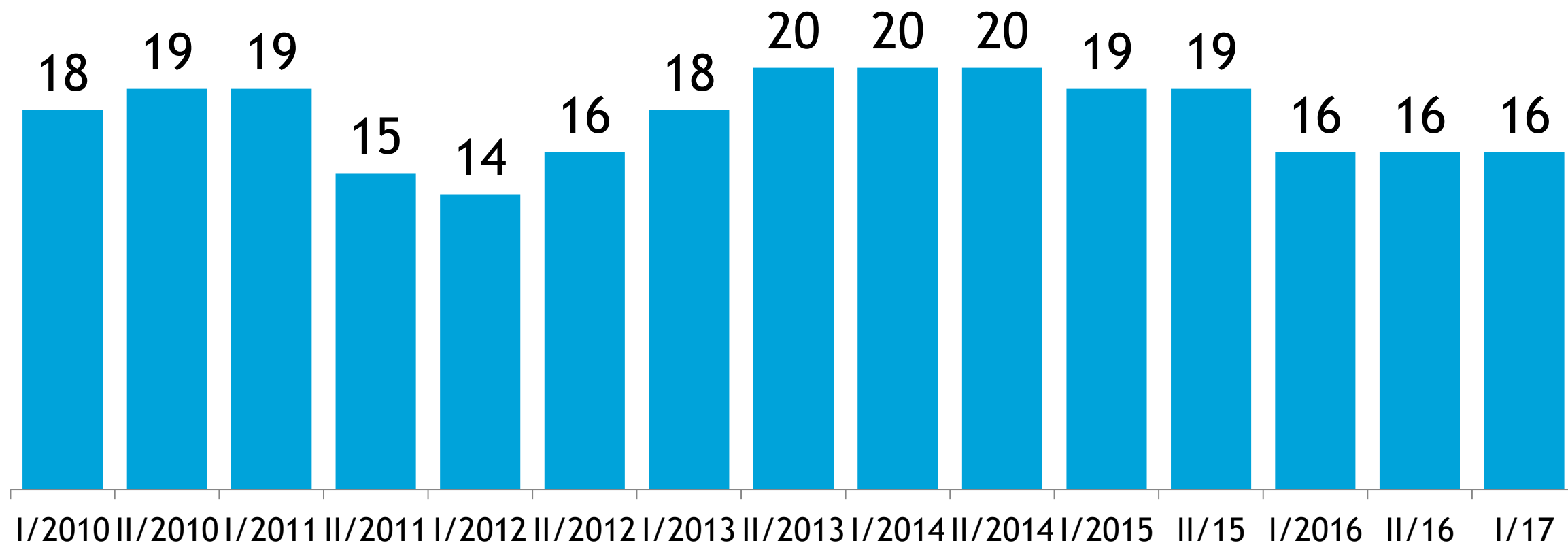
Yllättäen saadun rahasumman käyttö, %

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Omat maksuvaikeudet viimeisen 3 kuukauden aikana, %

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yritysten omat maksuvaikeudet, %

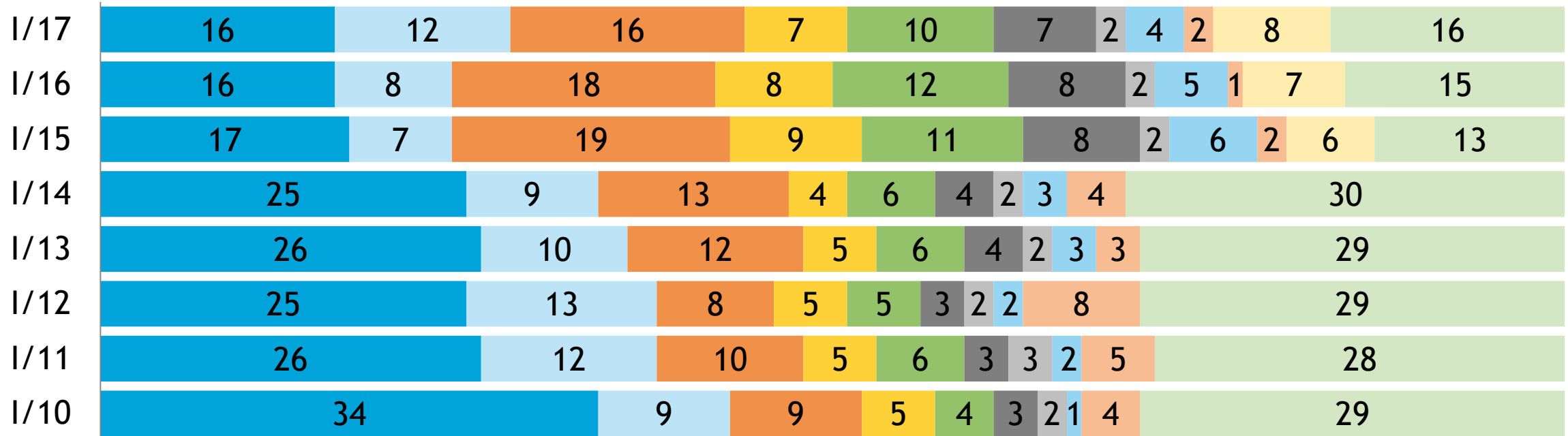
Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	16	18	18	18	14
Kasvuhakuisuuden mukaan					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintaansa lopettavat
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	18	16	17	12	23
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	16	17	15	12	11
Perustamisvuoden mukaan					
	ennen 1990	1990-1999	2000-2009	2010 jälkeen	
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	14	16	17	15	

Lähde: Pk-yrity sbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Työllistämisen pahin este, % pk-yrityksistä

- Kysynnän epävakaus
- Työn sivukulut
- Irtisanomiseen liittyvä riski
- Toimitilojen ahtaus/puute
- Muu
- Työvoiman saatavuus
- Palkkataso
- Työlains./työehtosop.
- Verotus
- Osa-aikaisen työntekijän palkkaamisen vaikeus

Lähde: Pk-yrity sbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

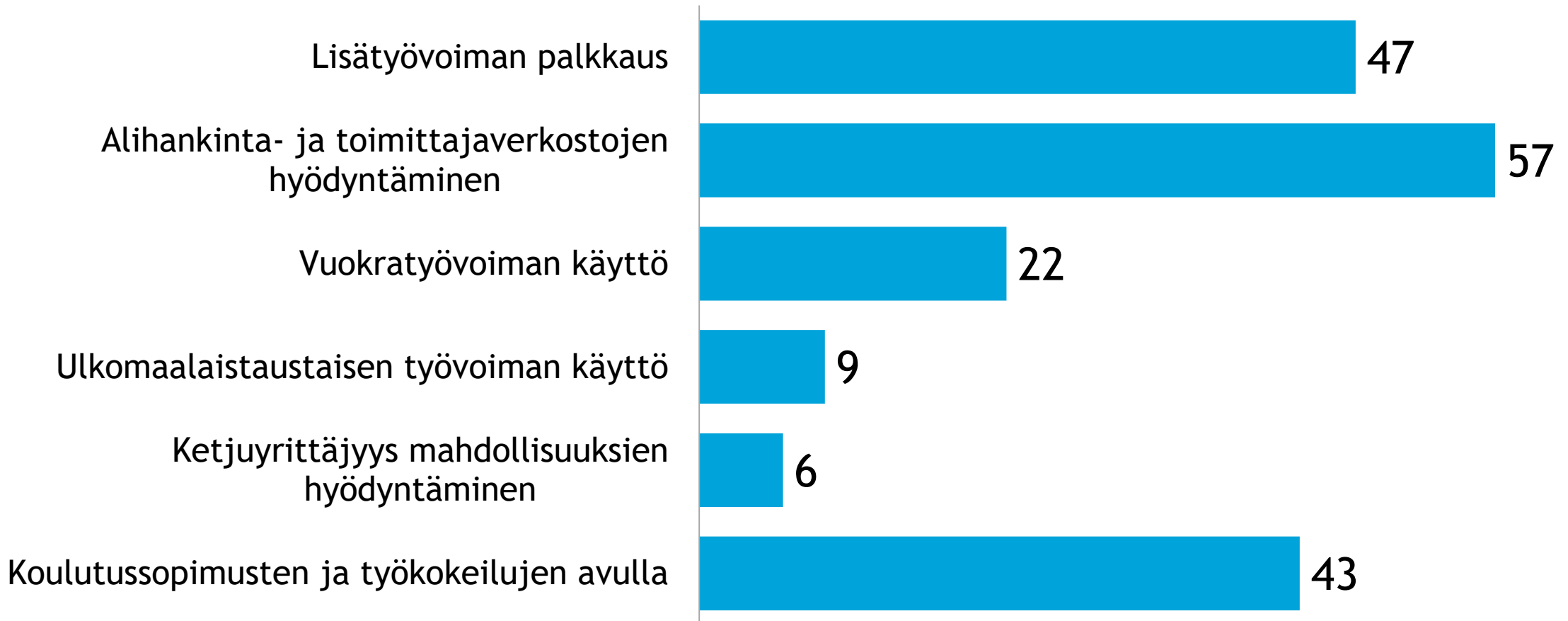
Yrityksen työllistämisen pahin este toimialoittain, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Ei tarvetta työllistää	16	10	11	14	18
Pahin este niissä yrityksissä, joissa tarvetta työllistää					
Kysynnän epävakaus	16	19	16	16	15
Palkkataso	7	6	5	9	7
Työn sivukulut	16	16	18	18	15
Irtisanomiseen liittyvä riski	10	13	11	12	9
Muu lainsäädäntö tai työehtosopimus	7	8	10	6	7
Työvoiman saatavuus	12	13	14	8	12
Verotus	4	4	5	5	4
Yhtiön toimitilojen ahtaus/puute	2	3	3	3	2
Osa-aikaisen työntekijän palkkaamisen vaikeus	8	5	6	7	8
Muu	2	2	2	2	2

Lähde: Pk-yrity sbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Keinot varmistaa osaavan työvoiman saanti, %

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

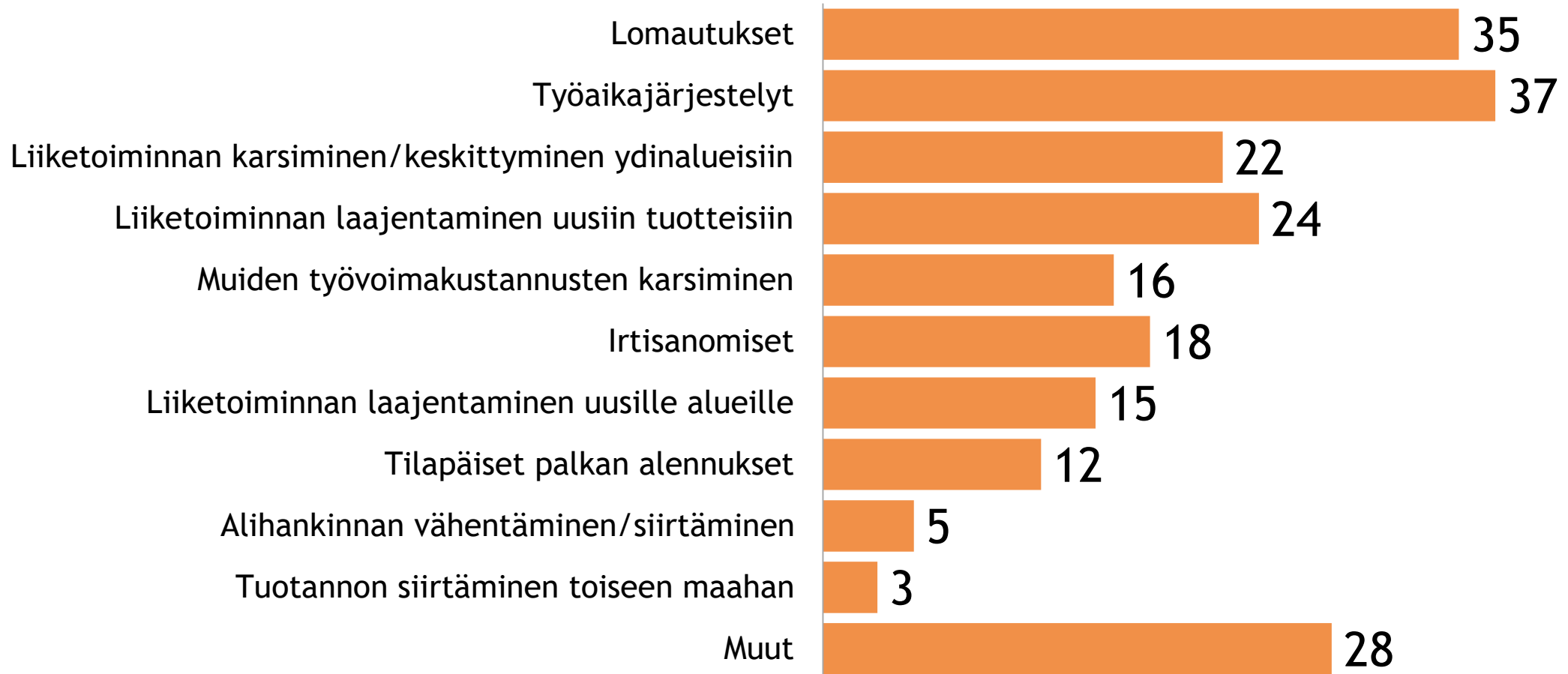
Osaavan työvoiman saatavuuden vaikutus, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
On kasvun merkittävä este	10	9	14	6	10
Rajoittaa jossain määrin kasvua	39	45	44	36	37
Yritys saa riittävästi osaavaa työvoimaa	51	46	42	58	53

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten suunnittelemat sopeuttamistoimet, % pk-yrityksistä, jotka suunnittelevat tekevänsä toimia */

Lähde: Pk-yrity sbarometri - kevät 2017

*/ Vastajaat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten suunnittelemat sopeuttamistoimet toimialoittain, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Suunnittelemassa sopeuttamistoimia	17	24	14	22	15
Sopeuttamistoimet yrityksissä, jotka ovat suunnittelemassa					
Lomautukset	35	51	52	36	26
Irtisanomiset	18	25	21	17	15
Työaikajärjestelyt	37	43	26	43	36
Tilapäiset palkan alennukset	12	12	3	11	14
Muiden työvoimakustannusten karsiminen	16	11	18	14	17
Alihankinnan vähentäminen tai siirtäminen	5	14	5	2	5
Tuotannon siirtäminen toiseen maahan	3	6	2	3	4
Liiketoiminnan laajentaminen uusiin tuotteisiin	24	24	24	24	23
Liiketoiminnan laajentaminen uusille alueille	15	15	16	11	16
Liiketoiminnan karsiminen ja keskittyminen ydinalueelle	22	18	26	24	21
Muut	28	24	24	26	31

Lähde: Pk-yrity sbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten suunnittelemat sopeuttamistoimet kokoluokittain, %

	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Suunnittelemassa sopeuttamistoimia	17	24	14	22	15
Sopeuttamistoimet yrityksissä, jotka ovat suunnittelemassa					
Lomautukset	20	48	48	49	53
Irtisanomiset	9	21	26	39	29
Työaikajärjestelyt	27	47	48	42	49
Tilapäiset palkan alennukset	16	8	8	1	12
Muiden työvoimakustannusten karsiminen	13	18	20	16	25
Alihankinnan vähentäminen tai siirtäminen	4	2	7	9	24
Tuotannon siirtäminen toiseen maahan	3	3	4	5	4
Liiketoiminnan laajentaminen uusiin tuotteisiin	27	21	19	25	17
Liiketoiminnan laajentaminen uusille alueille	15	13	15	10	28
Liiketoiminnan karsiminen ja keskittyminen ydinalueelle	19	27	23	19	32
Muut	34	21	19	26	30

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten pahimmat kehittämisen esteet, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Yritystoiminnan sääntely	14	9	15	12	15
Kustannustaso	17	22	16	18	16
Kilpailutilanne	20	17	23	21	19
Rahoitus	9	14	7	10	9
Resurssitekijät	12	11	14	7	13
Yleinen suhdanne- /taloustilanne	24	24	22	29	22
Ei osaa sanoa	5	4	3	2	6

Lähde: Pk-yrity sbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten suunnittelemat omistajanvaihdokset, %

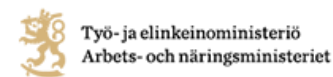

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yhteenveto alueellisista tuloksista

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Suhdannenäkymät alueittain 1/2

	Yleiset suhdannenäkymät	Liikevaihto	Henkilökunnan määrä	Investointien arvo	Vientiyritysten odotukset viennin arvosta
Helsinki	42	44	20	9	59
Pääkaupunkiseutu	44	49	30	15	60
Uusimaa	36	42	13	0	50
Varsinais-Suomi	33	36	17	3	63
Satakunta	36	36	13	-2	31
Kanta-Häme	29	35	6	-2	52
Päijät-Häme	46	43	18	8	46
Pirkanmaa	36	44	19	4	72
Kymenlaakso	29	38	14	-4	49
Etelä-Karjala	26	31	9	1	20
Etelä-Savo	31	46	11	5	83
Pohjois-Savo	21	27	11	-7	51
Pohjois-Karjala	28	30	12	4	40
Keski-Suomi	32	34	18	0	36
Etelä-Pohjanmaa	23	27	7	0	62
Pohjanmaa	19	23	7	-6	62
Keski-Pohjanmaa	23	26	5	-14	58
Pohjois-Pohjanmaa	37	36	19	2	73
Kainuu	28	38	12	-2	42
Lappi	46	47	20	5	52
Koko maa	35	39	17	4	57

tuotteen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

Suhdannenäkymät alueittain 2/2

	Tuontiyritysten odotukset tuonnin arvosta	Tuotanto-kustannukset	Kannattavuus	Vakavaraisuus	Innovaatiot, tuotanto ja tuotteiden kehitys
Helsinki	42	30	33	37	39
Pääkaupunkiseutu	35	30	34	41	30
Uusimaa	45	36	23	24	30
Varsinais-Suomi	42	37	22	26	25
Satakunta	43	27	26	29	26
Kanta-Häme	55	34	21	29	25
Päijät-Häme	22	33	32	37	38
Pirkanmaa	41	31	26	30	21
Kymenlaakso	33	40	20	21	20
Etelä-Karjala	44	32	18	21	14
Etelä-Savo	67	38	24	31	19
Pohjois-Savo	38	32	19	21	19
Pohjois-Karjala	24	31	24	27	25
Keski-Suomi	38	28	20	34	24
Etelä-Pohjanmaa	12	31	15	21	24
Pohjanmaa	15	28	16	20	27
Keski-Pohjanmaa	23	24	13	28	16
Pohjois-Pohjanmaa	28	31	27	36	20
Kainuu	29	31	25	23	14
Lappi	19	37	26	29	28
Koko maa	39	32	25	30	27

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Lähde: Pk-yritysbarometri - kevät 2017

YRITTÄJYYDEN
PUOLESTA